

Sygn. akt VIII U 469/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia (del) Magdalena Kimel

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2020 r. w Gliwicach

sprawy J. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 stycznia 2019 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. H. prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 92,13 %, począwszy od dnia 1 grudnia 2018 roku.

(-) Sędzia (del) Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 469/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 3 stycznia 2019 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 114 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego J. H. 17 grudnia 2018 roku, odmówił mu prawa do ponownego ustalenia wysokości świadczenia albowiem nie przedłożył żadnych nowych dokumentów mających wpływ na wysokość emerytury. W akcie emerytalnym znajdują się wynagrodzenia za lata 1965-1966, 1968-1969.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. Wniósł odwołanie, w którym domagał się ponownego przeliczenia świadczenia na podstawie nowych dokumentów.

W toku postępowania wnosił o uwzględnienie zarobków z legitymacji ubezpieczeniowej z roku 1965/66 i (...), a także odtworzenia zarobków z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Kopalń (...) w G. oraz w Spółdzielni Kółek Rolniczych w T..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wyniósł o jego oddalenie i podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. H. urodził się (...)

Ubezpieczony zatrudniony był:

- w okresie od dnia 1 lipca 1961 roku do dnia 15 października 1965 roku w Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w G. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotnika niewykwalifikowanego z wynagrodzeniem 5,20 zł/godz- wg IV grupy,

- od dnia 2 listopada 1965 roku do dnia 14 czerwca 1969 roku w (...) w G. na stanowisku montera ciągnikowego z wynagrodzeniem za rok 1965/1966 – 25.215,31 zł i za rok 1967 – 28.140,74 zł, za rok 1968/1969 – 39.772,12 zł,

- od dnia 24 czerwca 1969 roku do dnia 06 lipca 1970 roku w (...) Spółdzielni (...) w Z. na stanowisku kierowcy samochodu Ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Dokumentacja płacowa z tego okresu nie zachowała się,

- od dnia 1 lipca 1970 roku do dnia 5 kwietnia 1979 roku w Spółdzielni Kółek rolniczych w T. na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracodawca wystawił RP 7 za lata 1974-1979 r. W aktach osobowych zachowana została dokumentacja – umowa o pracę w której wyszczególniono składniki wynagrodzenia : stawka 8 zł/godzinę pracy plus 2 zł za konserwację, dodatek za załadunek – 20 zł/dniówkę.

Od dnia 1 października 1979 roku odwołujący rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.

Ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury od 15 grudnia 2008 roku. Odwołujący nie dołączył dowodów na okoliczność osiąganego wynagrodzenia. Organ rentowy na podstawie posiadanych w swoich zasobach danych- ustalił wysokość podstawy wymiaru składek za lata 1979-2008 z tytułu prowadzonej przez odwołującego pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 1 października 1979 r. do 15 czerwca 2008 roku. Podstawę wymiaru świadczenia ustalono z 20 lat kalendarzowych 1980,1984-1987, 1993-2007. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 59,69 %.

W dniu 23 marca 2015 roku J. H. złożył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury do którego dołączył RP 7 za lata 1974-1979, uwierzytelnioną kopie legitymacji ubezpieczeniowej z wpisem dotyczącym wynagrodzenia z okresu zatrudnienia w (...) w G. za rok 1965/66, za rok 1967, 1968/69.

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2015 roku organ rentowy poczynawszy od dnia 1 marca 2015 roku ponownie ustalił wysokość emerytury. Podstawę wymiaru ustalono z 20 lat kalendarzowych: 1967, 1974-1978, 1980, 1984-1987, 1996, 1998, 2000-2004, 2006-2007 ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 80,22 %. Organ rentowy nie uwzględnił wpisów dotyczących wynagrodzenia z lat 1965/66, (...) bowiem zapisy dotyczą przełomu lat.

W dniu 17 grudnia 2018 roku ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury. Domagał się uwzględnienia zarobków z 1966 i 1968 wskazanych w legitymacji ubezpieczeniowej.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego ustalenia wysokości świadczenia bowiem odwołujący nie przedłożył żadnych nowych dowodów mających wpływ na wysokość świadczenia.

Od tej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie., które zainicjowało niniejsze postępowanie.

W trakcie toczącego się postępowania Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent Z. T. wynagrodzenie ubezpieczonego z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia:

Rok	Wynagrodzenie ubezpieczonego	Średnia krajowa	Stosunek wynagrodzenia ubezpieczonego do średniego krajowej (w %)
1962	12.480,00	(...),00	61,90
1965	13.482,18	22.404,00	60,18
1966	21.613,08	23.208,00	93,13
1967	28.140,74	24.192,00	116,32
1968	28.074,36	25.272,00	111,09
1969	16.995,98	26.088,00	65,15
1970	19.844,52	26.820,00	73,99
1971	30.100,00	28.296,00	106,38
1972	30.080,00	30.108,00	99,91
1973	30.120,00	33.576,00	89,71
1974	63.332,00	38.220,00	165,70
1975	55.290,00	46.956,00	117,75
1976	60.296,00	51.372,00	117,32
1977	52.345,00	55.152,00	94,91
1978	73.573,00	58.644,00	125,46
1984	136.800,00	202.056,00	67,70
1985	180.000,00	240.060,00	74,98

1986	194.400,00	289.140,00	67,23
1987	252.000,00	350.208,00	71,96
2006	18.360,34	29.726,76	61,76
SUMA WSKAŹNIKÓW: 1.842,53			
Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (1.842,53 : 20) : 92,13 %			

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budowlanym Kopalń (...), (...) Spółdzielni (...) w Z., Spółdzielni Kółek Rolniczych w T., legitymacji ubezpieczeniowej odwołującego oraz opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent Z. T. (k 45-61).

Sąd podzielił wnioski z opinii sporządzonej przez biegłego sądowego Z. T. uznając, że została sporządzona w sposób spójny, kompleksowy, fachowy. Biegły w sposób precyzyjny odniósł się do tezy dowodowej postawionej przez Sąd. Odtwarzając wynagrodzenie ubezpieczonego opierał się na zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym na aktach osobowych ubezpieczonego. Dane te pozwoliły na dokonanie przez biegłego prawidłowych ustaleń. Biegły odtworzył wynagrodzenie oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w najkorzystniejszym wariantcie. Uwzględnił przy tym wyłącznie te składniki, co do których nie ma wątpliwości, iż ubezpieczony je otrzymywał.

Odwołujący nie zakwestionował wyliczeń dokonanych przez biegłego.

Natomiast organ rentowy podnosił, że przyjęcie zarobków z legitymacji ubezpieczeniowej z przełomu lat 1965/66 i (...) nie odzwierciedla stanu faktycznego. Nie można bowiem przyjąć, nie weryfikując takiego założenia w oparciu o inne dokumenty, że odwołujący zarabiał w roku poprzedzającym taką samą kwotę miesięcznie co w roku następnym. Organ rentowy podniósł również, że sprzeciwia się ustaleniu wysokości wynagrodzenia w oparciu o stawkę godzinową, wobec braku ewidencji czasu pracy.

Zarzuty organu rentowe są nieuzasadnione. Podkreślić należy, że ubezpieczony przedłożył legitymację ubezpieczeniową, której autentyczność nie budzi wątpliwości sądu. Legitymacja zawiera wpisy dotyczące zarobków z lat 1965/66, 1967 i (...). Wysokość zarobków i wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej nie mogą zostać podważone tylko i wyłącznie z tego powodu, że obejmują okresy na przełomie lat kalendarzowych. Z legitymacji tej wynika bowiem średnie miesięczne wynagrodzenie, które mogło stanowić podstawę obliczeń wynagrodzeń za 1965, 1966 i 1968, 1969. Tym samym przedłożona przez ubezpieczonego legitymacja ubezpieczeniowa jest dokumentem spełniającym wszelkie wymogi przewidziane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412), a zamieszczone w niej zaświadczenie zakładu pracy dotyczące stosunku pracy i wysokości zarobków ubezpieczonego jest wiarygodne.

Również uwzględnienie przez biegłego stawki godzinowej wynikającej wprost dokumentacji osobowej ubezpieczonego nie budzi wątpliwości Sądu. Należy podkreślić, że z zachowanej dokumentacji wynika, że odwołujący w spornym

okresie zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem przyjęcie przez biegłego założenia, że odwołujący w każdym miesiącu przepracował liczbę godzin wynikającą z normatywnego czasu pracy jest w pełni uzasadnione. W wyroku z dnia 14 czerwca 2006 r. (I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257) Sąd Najwyższy stwierdził, że stawka godzinowa jest elementem podstawowym i wyjściowym przy obliczeniu wynagrodzenia z pracę. Skoro znany jest wymiar czasu pracy ubezpieczonego, potwierdzony świadectwem pracy, możliwe jest obliczenie liczby godzin pracy wynikającej z tego wymiaru w każdym kolejnym tygodniu, miesiącu i roku w spornym okresie. Z kolei brak prawa do wynagrodzenia musiałby wynikać z przerw w jej świadczeniu, a informacje o tym powinny znajdować się w świadectwie pracy. Brak jakichkolwiek informacji o przerwach w zatrudnieniu (np. urlopach bezpłatnych) wskazywałby na ciągłość zatrudnienia rozumianego, jako świadczenie pracy za którą przysługiwało wynagrodzenie.

Mając na względzie powyższe, Sąd nie uznał zarzutów podniesionych przez organ rentowy za uzasadnione.

Zgromadzone dowody Sąd uznał za kompletne i pozwalające na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 114 ust 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2015 r, poz 748 zezm) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Z treści tego przepisu wynika jednoznacznie, że ponowne ustalenie prawa do świadczeń - zarówno na wniosek osoby zainteresowanej jak i z urzędu - wymaga kumulatywnego spełnienia przesłanek ustawowych wymienionych w tym przepisie, a mianowicie: 1) przedłożenie nowych dowodów lub ujawnienie nowych okoliczności, 2) nowe dowody lub okoliczności istniały przed wydaniem decyzji, 3) nowe dowody zostały przedłożone lub nowe okoliczności zostały ujawnione po dniu uprawomocnienia się decyzji, 4) nowe dowody lub nowe okoliczności nie były znane organowi w dniu wydania decyzji, 5) nowe dowody lub nowe okoliczności faktyczne mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Odwołujący przedłożył nowe dowody, albowiem domagał się odtworzenia wynagrodzenia z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Kopalń (...) w G. oraz w Spółdzielni Kółek Rolniczych w T..

Pełna dokumentacja płacowa z tego okresu nigdy nie została w organie rentowym złożona.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270 t.j.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W myśl ust. 2 ww. przepisu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

Trzeba także wskazać, że w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06).

Ponadto, w sytuacji, gdy fakt zatrudnienia odwołującego jest niewątpliwy, dopuszczalne jest ustalenie wysokości wynagrodzenia na podstawie dowodów pośrednich (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 stycznia 1994 r., sygn. akt III Aur 494/93).

Sąd w pełni podzielił wnioski biegłego sądowego Z. T., który odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za sporny okres. Odtwarzając wynagrodzenie biegły słusznie uwzględnił tylko i wyłącznie te składniki wynagrodzenia, co do których nie ma wątpliwości, iż ubezpieczony jest otrzymywał. Takie składniki jak premie, dodatki z prace w godzinach nadliczbowych, za prace w nocy niedziele i święta nie zostały uwzględnione, albowiem brak było dokumentacji potwierdzającej, że takie składniki ubezpieczony otrzymał.

Zarzuty organu rentowego do opinii Sąd uznał za bezzasadne z przyczyn opisanych powyżej w części dotyczącej oceny materiału dowodowego.

Biegły obliczył, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego tj z lat 1962, 1965-1978, 1984-1987, 2006 wyniósł 92,13 %.

Obliczenia te zostały przez Sąd podzielone w całości, ponieważ zostały one sporządzone w sposób rzetelny, kompleksowy i logiczny, przy uwzględnieniu materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie.

W związku z powyższym, Sąd działając na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 92,13% od dnia 1 grudnia 2018 r., a więc od pierwszego dnia miesiąca, w którym ubezpieczony złożył wniosek skutkujący wydaniem decyzji odmownej.

Wyrok wydany został na posiedzeniu niejawnym na podstawie art 15 z z s² ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U z 2020 r., poz 374 ze zm).

(-) Sędzia (del) Magdalena Kimel